

PROFESIJAS STANDARTS
LOPKOPĪBA

LOPKOPĪBAS TEHNIKA AR SPECIALIZĀCIJU ZIRGKOPĪBĀ
PROFESIONĀLĀS KVALIFIKĀCIJAS PRASĪBAS

1. Profesionālās kvalifikācijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis, prasības izglītībai	
Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā	Kvalifikācijas līmenis: Ceturtais profesionālās kvalifikācijas līmenis (4 . PKL)
	Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību: Specifisku prasību nav.
2. Profesionālās kvalifikācijas daļas un profesionālās kvalifikācijas prasības attiecībā uz specializāciju un saistītu profesionālo kvalifikāciju	
Prasības attiecībā uz darba tirgū atpazīstamu kvalifikācijas daļu: Nav	
Profesionālās kvalifikācijas specializācijas: Nav	
Saistītās profesionālās kvalifikācijas, kvalifikācijas līmenis: Lopkopis, 3. PKL Zootehnikas speciālists, 5. PKL	
3. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu kopsavilkums	
Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā ir specializācija kvalifikācijai Lopkopības tehniķis. Uz kvalifikāciju Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā attiecināmi kvalifikācijas Lopkopības tehniķis pienākumi un uzdevumi. Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā audzē un ēdina zirgus, īsteno zirgu ganāmpulka atražošanas procesus, sagatavo zirgu izmantošanai un nodrošina zirgu turēšanai atbilstošus labturībai apstākļus, strādā lopkopības uzņēmumā vai kā pašnodarbināta persona vai individuālais komersants. Lopkopības tehnika ar specializāciju zirgkopībā pienākumi un uzdevumi: 3.1. Zirgu audzēšana un ciltsdarbs: 3.1.1. Veikt mērķtiecīgu zirgu audzēšanu. 3.1.2. Nodrošināt ciltsdarbam nepieciešamo datu ieguvu zirgu ganāmpulkā. 3.1.3. Īstenot zirgu ganāmpulka atražošanas procesus. 3.1.4. Atpazīt zirga eksterjera pazīmju atbilstību izmantošanas virzienam. 3.2. Zirgu labturība un ēdināšana: 3.2.1. Nodrošināt labturībai atbilstošus apstākļus zirgu turēšanai.	

- 3.2.2. Plānot zirgu grupēšanu un dienas režīmu.
- 3.2.3. Ēdināt zirgu.
- 3.2.4. Veikt zirga labbūtības ikdienas monitoringu.
- 3.2.5. Veikt zirga nagu un apmatojuma kopšanu.
- 3.2.6. Nodrošināt zirgu veselības uzraudzību un veterināro aprūpi.
- 3.3. Zirga sagatavošana izmantošanai:
 - 3.3.1. Apgūt jāšanas un braukšanas pamatprasmes.
 - 3.3.2. Sniegt tūrisma pakalpojumus ar zirgiem.
 - 3.3.3. Izmantot zirgu atbilstoši darbaspējām.
 - 3.3.4. Lietot zirglietas atbilstoši zirga izmantošanas veidam.
 - 3.3.5. Sagatavot zirgu prezentācijai un prezentēt.
 - 3.3.6. Apmācīt zirgu.

4. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā PROFESIONĀLĀ kompetence					
Nr.p.k.	Uzdevumi	Prasmes	Profesionālās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
4.1. Zirgu audzēšana un ciltsdarbs.					
4.1.1.	Veikt mērķtiecīgu zirgu audzēšanu.	Orientēties pasaules un Latvijas zirgu šķirnēs.	Zirgu šķirņu klasifikācija. Zirgu audzēšanas metodes, izlase un atlase. Zirgu šķirņu audzēšanas programmas.	Spēja orientēties zirgu šķirņu daudzveidībā, veikt mērķtiecīgu zirgu izlasi un atlasi.	LKI 4.līmenis
		Veikt mērķtiecīgu zirgu izlasi un atlasi.			
		Patstāvīgi plānot un īstenot zirgu izlasi un atlasi ganāmpulkā atbilstoši to audzēšanas metodei un saimniekošanas mērķim.			
4.1.2.	Nodrošināt ciltsdarbam nepieciešamo datu ieguvī zirgu ganāmpulkā.	Aizpildīt zirgu uzskaites dokumentāciju.	Likumdošanas prasības dzīvnieku audzēšanā un apzīmēšanā. Dzīvnieku reģistra datu bāze un datu reģistrēšana. Zirgu apzīmēšanas metodes un kārtība. Zirgu apmatojuma krāsas un pazīmes.	Spēja nodrošināt precīzu ciltsdarbam nepieciešamo datu ieguvī un reģistrēšanu.	LKI 4.līmenis
		Veikt nepieciešamos dzīvnieku reģistra ierakstus datu bāzē.		Spēja identificēt zirgu pēc apmatojuma krāsas un pazīmēm.	LKI 4.līmenis
		Nodrošināt zirgu snieguma pārbaudes datu ieguvī.			
		Noteikt zirga apmatojuma krāsu un pazīmes.			
4.1.3.	Īstenot zirgu ganāmpulka atražošanas procesus.	Noteikt ķēves meklēšanās pazīmes.	Zirgu meklēšanās fizioloģija un dzimumcikls. Ķēves dzemdību tuvošanās pazīmes. Dabīgā lecināšana. Mākslīgā apsēklošana. Ķēves grūsnības norises uzraudzība. Ķēves dzemdību process. Dzemdību vietas sagatavošanas	Spēja nodrošināt mērķtiecīgu zirgu atražošanas pasākumu īstenošanu ganāmpulkā.	LKI 4.līmenis
		Organizēt ķēvju mākslīgo apsēklošanu un aplecināšanu.			
		Īstenot ķēvju lecināšanu.			
		Sekot grūsnības norisei.			
		Noteikt ķēves dzemdību tuvošanās pazīmes.			

		Radīt atbilstošu vidi dzemdību procesam.	principi. Dzemdību process, apgrūtinātu dzemdību pazīmes. Jaundzimuša kumeļa apkopšana.		
		Sekot dzemdību procesam.			
		Izvērtēt veterinārārsta palīdzības nepieciešamību.			
		Apkopt jaundzimušu kumeļu.			
4.1.4.	Atpazīt zirga eksterjera pazīmju atbilstību izmantošanas virzienam.	Atpazīt un nosaukt zirga ķermeņa daļas.	Zirga ķermeņa uzbūve.	Spēja atpazīt zirga vēlamās eksterjera pazīmes un tā trūkumus.	LKI 4.līmenis
		Atpazīt vēlamās zirga eksterjera pazīmes.	Zirga eksterjera pazīmes un to saistība ar zirga veselību un darbaspējām.		
		Konstatēt zirga eksterjera trūkumus.	Zirga eksterjera vērtēšanas metodes. Zirga eksterjera pazīmju vērtēšanas pamatprincipi. Zirga biomehānikas pamatprincipi.		
4.2. Zirgu labturība un ēdināšana.					
4.2.1.	Nodrošināt labturībai atbilstošus apstākļus zirgu turēšanai.	Atpazīt un novērst riskus cilvēka un zirga drošībai un veselībai.	Labturības prasības zirgu turēšanai. Zirgu novietņu veidi, to iekārtojums un aprīkojums. Mikroklimata prasības zirgu novietnēs. Pakaišu veidi un izmantošana zirgu novietnēs.	Spēja nodrošināt labturībai un drošībai atbilstošus zirga turēšanas apstākļus.	LKI 4.līmenis
		Novērtēt mikroklimatu novietnē atbilstoši zirgu labturības prasībām.			
		Uzturēt stalli, novietni un apkārtējo vidi atbilstošu zirga labturībai un zoohigiēniskajām prasībām.			
4.2.2.	Plānot zirgu grupēšanu un dienas režīmu.	Plānot zirgu grupēšanu.	Zirgu vecuma un dzimuma grupas. Zirgu grupēšanas principi, atbilstoši zirgu fizioloģijai, etoloģijai un izmantošanas virzienam. Kumeļu atšķiršanas metodes. Zirga dienas režīma plānošana, atbilstoši tā fizioloģiskajām prasībām un nodarbināšanas veidam.	Spēja plānot zirgu grupēšanu, dienas režīmu un nodrošināt vidi brīvajām kustībām.	LKI 4.līmenis
		Veikt kumeļa atšķiršanu.			
		Plānot zirga dienas režīmu.			
		Nodrošināt apstākļus zirgu brīvajām kustībām.			

			Zirgu aploku un to nožogojuma veidi.		
4.2.3.	Ēdināt zirgu.	Izvēlēties barības līdzekļus.	Zirgu gremošanas fizioloģija. Barības vielu nozīme zirgu ēdināšanā. Zirgiem izēdināmie barības līdzekļi un to kvalitāte. Barības devu veidošanas principi dažāda vecuma zirgiem un treniņu slodzei. Zirgu ganību ierīkošanas un apsaimniekošanas pamatprincipi.	Spēja izvēlēties barības līdzekļus un ēdināt zirgu atbilstoši sezonai, ņemot vērā tā fizioloģiskās īpatnības, vecumu un treniņu slodzi.	LKI 4.līmenis
		Novērtēt barības līdzekļu kvalitāti.			
		Sabalansēt zirga barības devu.			
		Apsaimniekot ganības.			
		Ēdināt zirgus, atbilstoši to vecumam, fizioloģiskajām īpatnībām un sezonai.			
4.2.4.	Veikt zirga labbūtības ikdienas monitoringu.	Atpazīt izmaiņas zirga ārējā izskatā un uzvedībā.	Zirga anatomija un fizioloģija. Zirga etoloģija. Vesela zirga fizioloģiskie rādītāji. Zirgu diskomforta pazīmes un signāli. Zirga stresa pazīmes un stereotipiska uzvedība. Zirga ķermeņa kondīcijas vērtēšana.	Spēja veikt zirga labbūtības ikdienas monitoringu.	LKI 4.līmenis
		Novērtēt zirga pašsajūtu.			
		Novērtēt zirga ķermeņa kondīciju.			
4.2.5.	Veikt zirga nagu un apmatojuma kopšanu.	Sagatavot un fiksēt zirgu apmatojuma un nagu kopšanai.	Ādas un apmatojuma kopšanas nepieciešamība un metodes. Zirga nagu uzbūve un augšana. Zirga apmatojuma un nagu kopšanas inventārs, līdzekļi. Zirga nagu kopšanas paņēmieni un instrumenti. Zirga nagu slimības un to profilakse.	Spēja veikt zirga apmatojuma un nagu ikdienas kopšanu, lietojot atbilstošas metodes, inventāru un līdzekļus.	LKI 4.līmenis
		Kopt zirga apmatojumu ar atbilstošu zirga apmatojuma kopšanas inventāru un līdzekļiem.			
		Veikt zirga ikdienas nagu kopšanu ar atbilstošu nagu kopšanas inventāru un līdzekļiem.			
		Nodrošināt speciālista piesaisti zirga nagu regulārai apkopei.			
4.2.6.		Nodrošināt profilakses pasākumus slimību novēršanai zirgu ganāmpulkā.	Zirgu izplatītākās slimības, to pazīmes un profilakse.	Spēja uzraudzīt zirga veselību ikdienā un nodrošināt veterināro vajadzīgo aprūpi.	LKI 4.līmenis

	Nodrošināt zirgu veselības uzraudzību un veterināro aprūpi.	Atpazīt slimību pazīmes savas kompetences ietvaros.	Pirmās palīdzības sniegšanas metodes. Zirgu fiksācijas veidi un metodes. Veterināro zāļu veidi. Zirgu vakcinācija. Veterinārmedicīnisko manipulāciju veidi. Zirga zobu kopšanas pasākumi un to nepieciešamība. Parazītu kontrole zirgu ganāmpulkā.		
		Sniegt pirmo palīdzību zirgam savas kompetences ietvaros.			
		Izvērtēt veterinārārsta piesaistes nepieciešamību.			
		Veikt vienkāršas veterinārārsta nozīmētas manipulācijas un procedūras.			
		Aprūpēt zirgu saslimšanas gadījumā.			
4.3. Zirga sagatavošana izmantošanai.					
4.3.1.	Apgūt jāšanas un braukšanas pamatprasmes.	Jāt ar zirgu.	Darba drošība jāšanas un braukšanas laikā. Jātnieka uzsēdes veidi. Pareizas jātnieka uzsēdes pamatprincipi. Zirga vadības līdzekļi un to atbilstošs pielietojums.	Spēja patstāvīgi jāt un braukt ar zirga pajūgu.	LKI 4.līmenis
		Braukt ar zirga pajūgu.			
		Izmantot zirga vadības līdzekļus.			
4.3.2.	Sniegt tūrisma pakalpojumus ar zirgiem.	Izvēlēties un plānot tūrisma pakalpojumus, atbilstoši zirgu izmantošanas iespējām.	Drošības tehnikas noteikumi zirgu tūrisma pasākumos. Zirgu labturība nodarbināšanai tūrismā. Profesionālās un vispārējās ētikas, saskarsmes un komunikācijas pamatprincipi. Individuāla tūrisma piedāvājuma izstrādāšanas metode.	Spēja sniegt tūrisma pakalpojumus ar zirgiem, nodrošinot klientam un zirgam drošus apstākļus.	LKI 4.līmenis
		Izvēlēties atbilstošus zirgus tūrisma pakalpojuma sniegšanai.			
		Nodarbināt zirgu tūrisma pakalpojuma sniegšanai, atbilstoši zirga labturības principiem.			
		Instruēt klientus atbilstoši piedāvātajam pakalpojuma veidam un drošības tehnikas noteikumiem.			
4.3.3.		Izvēlēties zirga izmantošanas veidu.	Zirgu izmantošanas veidi.		

	Izmantot zirgu atbilstoši darbaspējām.	Izvēlēties zirga nodarbināšanai piemērotu vietu un apstākļus.	Zirga treniņu slodze un tās plānošana. Labturības prasības zirga nodarbināšanas laikā. Zirgu nodarbināšanai piemēroti apstākļi un infrastruktūra. Zirga gaitas un kustību biomehānika.	Spēja nodarbināt zirgu atbilstoši tā šķirnei, vecumam un slodzei.	LKI 4.līmenis
		Nodarbināt zirgus atbilstoši to šķirnei un vecumam.			
		Plānot zirga treniņu slodzi.			
		Izvēlēties zirga labturībai atbilstošas nodarbināšanas metodes.			
4.3.4.	Lietot zirglietas atbilstoši zirga izmantošanas veidam.	Izvēlēties jāšanas un braukšanas inventāru.	Jāšanas inventāra veidi. Braukšanas inventāra veidi.	Spēja patstāvīgi izvēlēties, lietot un kopt zirglietas.	LKI 4.līmenis
		Apseglot un iejūgt zirgu	Zirga jāšanas inventāra izvēle, atbilstoši zirga uzbūvei un izmantošanas veidam. Zirga aizjūga izvēle, atbilstoši zirga uzbūvei un izmantošanas veidam. Zirga seglošanas un iejūgšanas pamatprincipi. Zirga kordošanas inventārs un tā pielietojums. Zirglietu materiālu kopšanas un labošanas veidi un līdzekļi.	Spēja patstāvīgi izvēlēties jāšanas un braukšanas inventāru, atbilstoši zirga uzbūvei un izmantošanas veidam.	LKI 4.līmenis
		Lietot braukšanas un jāšanas inventāru.			
		Kopt un labot zirglietas.			
4.3.5.	Sagatavot zirgu prezentācijai un prezentēt.	Sagatavot zirgu publiskiem pasākumiem un pārdošanai.	Zirga prezentēšanas prasības. Zirgu krēpju pīšanas veidi un metodes.	Spēja sagatavot zirgu prezentācijai un to prezentēt.	LKI 4.līmenis
		Prezentēt zirgu publiskos pasākumos.	Zirga sagatavošanas metodes zirga darbaspēju pārbaudēm.		
		Sagatavot zirgu transportēšanai.	Zirgu darbaspēju vērtēšanas kritēriji. Pasākumu un sacensību organizēšanas specifika. Zirgu transportēšanas paņēmieni un prasības.		

			Zirga labturības prasības zirga transportēšanas laikā.		
4.3.6.	Apmācīt zirgu.	Veikt kumeļa pamatapmācību.	Zirgu etoloģija apmācības procesā.	Spēja apmācīt zirgu dažādos vecumposmos, izmantojot atbilstošas zirgu apmācības metodes.	LKI 4.līmenis
		Veikt jaunzirga pamatapmācību.	Zirga mācīšanās principi un to pielietojums treniņu procesā.		
		Plānot zirga treniņa procesu un nodarbināšanu.	Labturības prasības zirga treniņu procesā.		
		Apmācīt zirgu, atbilstoši izmantošanas virzienam.	Kumeļu un jaunzirgu apmācības vecums un metodes. Darba drošība veicot kumeļu un jaunzirgu apmācību. Inventārs kumeļu un jaunzirgu apmācībai. Zirgu treniņu metodes un aprīkojums. Treniņu plāna sastādīšanas pamatprincipi zirgam.		

Vispārīga informācija	
Profesionālās kvalifikācijas prasību iesniedzējs	Biedrība “Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padome”, SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”. Minjona Buča – moderatore, Smiltenes tehnikums, izglītības metodiķe, Mg. paed.; Andrejs Vītoliņš – eksperts, Biedrības “Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padome” valdes loceklis, Stādu audzētāju biedrības valdes priekšsēdētājs; Laine Orbidāne - eksperts, Biedrības “Latvijas Šķirnes zirgu audzētāju asociācija”, Ciltsdarba speciālists, Bebreņu vispārizglītojošā un profesionālā vidusskola, skolotāja, Mg. agr.; Daina Kairiša - eksperts, Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Lauksaimniecības fakultāte, Dzīvnieku zinātņu institūta profesore – vadošā pētniece, Dr. agr.; Aija Luse - eksperts, SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” Ogres biroja vadītāja un lopkopības konsultante, Biedrības “Latvijas Šķirnes zirgu audzētāju asociācija” valdes priekšsēdētāja, Bc. agr.; Dita Mauraga - eksperts, SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” izglītības projektu vadītāja, Mg. paed.
Profesionālās kvalifikācijas prasību ekspertu darba grupa	Lauksaimniecības NEP 02.09.2025 (aktualizācija)
NEP atzinums par profesionālās kvalifikācijas prasībām	Lauksaimniecības NEP 02.09.2025
Profesionālās kvalifikācijas prasību saskaņošana PINTSA	10.09.2025
Iepriekš saskaņoto profesionālās kvalifikācijas prasību redakcijas	15.08.2018